

Nieuwsbrief 34

15 juni 2022

Een nieuw project voor Diogenes: Hogewoerd 132

Diogenes gaat beginnen aan een volgend restauratieproject. Deze week zijn de handtekeningen gezet voor de aankoop van het pand Hogewoerd 132. Het pand staat op de hoek van de Hogewoerd (links op de foto) en de Rijnstraat (rechts).

De foto laat zien dat de buurhuizen 130 en 132 eenzelfde voorgevel en eenzelfde daklijst hebben. Toch zijn het twee afzonderlijke panden, ieder met een eigen kap. Ze hebben allebei de status van Rijksmonument.

Kort na 1659 gebouwd

In 1659 kwam de laatste vergroting van de binnenstad van Leiden tot stand. De Hogewoerd, die tijdens het beleg en het ontzet van Leiden liep tot waar nu de Kraaierstraat ligt, werd toen doorgetrokken tot de huidige Plantage. Het oostelijke deel werd nog lange tijd aangeduid als de 'nieuwe' Hogewoerd.

Bij de uitgifte van percelen in het nieuwe deel van de stad gold de uitdrukkelijke bepaling dat er binnen vijf jaar een woning of een ander pand moest worden gebouwd. De zeventiende-eeuwse kruiskozijnen in de zijgevel van Hogewoerd 132 laten volgens bouwhistoricus en Diogenes-bestuurslid Jan Dröge zien dat het

pand kort na 1659 moet zijn gebouwd. Binnenin het pand zijn ook nog veel elementen uit die tijd zichtbaar, waaronder een oude spiltrap en oorspronkelijke balklagen. De voorgevel is kennelijk in de achttiende eeuw vervangen door een gevel die paste in de smaak van die tijd.

Een pothuis

Een bijzonderheid van Hogewoerd 132 is dat tegen de zijmuur aan de Rijnstraat een pothuis is gebouwd. Een pothuis is een kleine uitbouw die deels onder en deels boven het straatniveau ligt. Zo'n pothuis werd vroeger vaak gebouwd als uitbreiding van een half ondergrondse keuken.

Volgens een artikel van Piet de Baar in het Leidsch Dagblad van 24 juli 1989 werden er in het midden van de zeventiende eeuw in Leiden zo'n honderd vergunningen voor het maken van een pothuis afgegeven. Er zijn nu nog maar vier exemplaren over. De andere drie staan op de Oude Varkenmarkt, in de Pieterskerkstraat en in de Kraaierstraat.

Hierboven is het pothuis van Hogewoerd 132 te zien op een foto uit 1976. Het zorgt voor extra bergruimte bij de half verdiepte keuken. Rechts daarvan staat een omheining met ongeveer dezelfde afmetingen ter afscherming van de onder het straatniveau aangebrachte ramen van die keuken.

Een bakkerij en andere branches

Jan Dröge vond bij zijn voorlopige archiefonderzoek naar de geschiedenis van Hogewoerd 132 een eerste vermelding van het pand in 1662. Tot het eind van de achttiende eeuw werd het huis steeds als bakkerij vermeld. Er zal nog uitgebreider onderzoek volgen, ook naar de lotgevallen van het huis in de negentiende eeuw.

In 1918 werd de tabakszaak van de familie Laken in het pand gevestigd. Die winkel bleef bestaan tot 1972. Het pand werd toen gekocht door Alexander (San) Hartwijk ter uitbreiding van de meubelzaak van zijn ouders in Hogewoerd 163, schuin aan de overkant. In 1976 opende zijn vrouw Thea Hartwijk er *Kadoshop 't Hartje*. Later was de wijnhandel *Grand Cru* er gevestigd. De afgelopen jaren werd het pand alleen nog gebruikt voor kamerverhuur.

Een goed gevoel bij Diogenes

Hogewoerd 132 is sinds de aankoop in 1972 eigendom van de familie Hartwijk gebleven. San Hartwijk overleed in 2014. Thea Hartwijk en haar twee zoons kwamen dit voorjaar tot de conclusie dat er ingrijpende verbeteringen in het pand nodig waren en dat het beter was om het te verkopen. Toen ze in contact kwamen met Diogenes, spraken de doelstellingen en het werk van Diogenes hun erg aan. Het lukte om overeenstemming te bereiken over de prijs en de andere voorwaarden. Hoewel mevrouw Hartwijk erg gehecht is aan Hogewoerd 132, heeft ze een goed gevoel bij de plannen van de stichting met het pand. Afgesproken is dat de familie Hartwijk regelmatig geïnformeerd wordt over de restauratieplannen en zal worden uitgenodigd om de voortgang van de uitvoering te komen bekijken.

Plannen voor de restauratie

Uit het eerste onderzoek is gebleken dat het casco van Hogewoerd 132 redelijk goed is. Er moet wel veel worden gedaan op het gebied van de duurzaamheid en de brandveiligheid. Verder moet de indeling worden verbeterd, ook door het weghalen van sommige eerdere veranderingen. Diogenes wil Hogewoerd 132 laten restaureren met veel respect voor de historische en monumentale waarden. Er wordt gedacht aan een verdeling in twee appartementen. Het ene zal bereikbaar zijn via de winkelpui aan de Hogewoerd, het andere via de zijdeur aan de Rijnstraat.

De lezers van deze nieuwsbrief zullen de komende tijd op de hoogte worden gehouden van de vorderingen.

Concerten in het Mierennesthofje en bij de Latijnse School

In de vorige nieuwsbrief stond al iets over de Leidse Hofjesconcerten op **zaterdag 3 en zondag 4 september**. Er worden dan voor het eerst ook concerten gegeven in het Mierennesthofje.

Inmiddels is besloten dat ook een tweede locatie van Diogenes meedoet: het parkeerterrein van de Latijnse School. De ingang ligt aan de Pieterskerkgracht tegenover het bekende kledingverhuurbedrijf Hoppezak. Het bedrijf IntelliMagic, dat de Latijnse School en het parkeerterrein van Diogenes huurt, heeft het terrein beschikbaar gesteld.

Het nog niet helemaal definitieve programma ziet er voor het **Mierennesthofje** zo uit:

Zaterdag: Izhar Elias - barokgitaar en Israel Golani - barokgitaar, theorbje; optredens om 12.30, 14.00, 15.45 en 17.00 uur.

Zondag: Willem Bodhi - akoestische gitaar; optredens om 13.15, 14.30, 15.50 en 16.55 uur.

Op het **parkeerterrein bij de Latijnse School** treden hoogstwaarschijnlijk op:

Zaterdag: Rockademy; optredens om 13.00, 14.15, 15.30 en 17.00 uur.

Zondag: Michael Varekamp band; optredens om 13.00, 14.00, 15.00 en 16.00 uur.

Aansluitend: Stan van de Wetering Hammond Group; een optreden om 17.20 uur.

Het definitieve programma is binnenkort te vinden op <https://leidsehofjesconcerten.nl/programma/>. Daar staat ook meer informatie over de musici en de kaartverkoop.

Interieurfoto's van Hogewoerd 30 en Hogewoerd 32a

Toevallig hebben twee naast elkaar gelegen appartementen van Diogenes, Hogewoerd 30 en Hogewoerd 32a, in mei en juni nieuwe bewoners gekregen. Hogewoerd 30 is het benedenappartement links, Hogewoerd 32a is het appartement ernaast.

In beide woningen zijn foto's gemaakt voor de sleuteloverdracht aan de nieuwe bewoners. Een selectie van die foto's is te zien op de website van Diogenes: [Hogewoerd 30 in juni 2022](#) en [Hogewoerd 32a in mei 2022](#).

Te huur: een grote woning met praktijkruimte

De huurders van Hogewoerd 59, een grote woning met kantoor- of praktijkruimte, zijn per 1 juni verhuisd. Bij de ingeschrevenen op de wachtlijst van Diogenes was geen belangstelling voor deze woning. Daarom is hij nu ook voor anderen beschikbaar en wordt hij ook via een makelaar aangeboden.

Hogewoerd 59 is de grootste van de drie woningen die in 2017 tot stand zijn gekomen bij de restauratie van de voormalige wijnkoperij aan de Hogewoerd. Het is een unieke woning met praktijk- of bedrijfsruimte op de begane grond en woonruimte op de eerste en tweede verdieping. De praktijkruimte kan voor diverse doeleinden worden gebruikt. De gezamenlijke oppervlakte van de woon- en praktijkruimte is circa 189 m² (woonruimte 115 m², praktijkruimte 74 m²). De inhoud is circa 530 m³.

De woning bevat veel monumentale onderdelen. Op de begane grond zijn diverse herinneringen aan de opslag van wijnflessen bewaard gebleven. De grote woonkamer op de eerste verdieping heeft een zeldzaam monumentaal plafond. De eeuwenoude houten dakspanten geven een bijzonder karakter aan de voorste slaapkamer op de tweede verdieping. De woning heeft een eigen terras aan de achterkant en een gemeenschappelijke tuin met Hogewoerd 61, 61A en 63.

De huurprijs is € 2235 per maand, exclusief energie en water.

Plattegronden, foto's en verdere informatie zijn (tijdelijk) te vinden op de pagina [Woning met praktijkruimte Hogewoerd 59 te huur](#) van de website van Diogenes.

Reageren op de nieuwsbrief

Als u wilt reageren op de nieuwsbrief, kunt u een mailtje sturen naar nieuwsbrief@diogenes-leiden.nl. Dat adres kunt u ook gebruiken om u aan te melden of af te melden voor het ontvangen van de nieuwsbrief of om een wijziging van uw mailadres door te geven.